

ZWIĄZEK REWIZYJNY BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH
im. Franciszka Stefczyka

00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 14
tel. 22 629-52-65; 629-44-38;

**Bank Spółdzielczy w
Radziejowie**

SPRAWOZDANIE Z BADANIA

sprawozdania finansowego
na dzień 31.12.2017 r.

**SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA
ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Dla Zebrania Przedstawicieli i Rady Nadzorczej

Banku Spółdzielczego w Radziejowie

ul. Kościuszki 26, 88-200 Radziejów

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Radziejowie z siedzibą w miejscowości Radziejów, na które składa się:

- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
- 2) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą bilansową: 73 668 229,84 zł
- 3) łączny współczynnik kapitałowy: 25,24 %
- 4) zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 2017 roku
 - zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane w kwocie: 2 192 435,92 zł
 - pozostałe w kwocie: 23 555 167,65 zł
- 5) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujący zysk netto w wysokości: 326 962,18 zł
- 6) zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę: 310 471,77 zł
- 7) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę 180 024,77 zł
- 8) dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego.

Odpowiedzialność Zarządu Banku i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342, z późn.zm.) zwaną dalej "ustawą o rachunkowości", wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także Statutem Banku. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Elżbieta Orłowicz
BIEGŁY REWIDENT
Nr ewid. 2896

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) (ustawa o biegłych rewidentach),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r., z późn. zm. w związku z uchwałą nr 2041/37a/2018 z dnia 05 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- 3) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczególnych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzje Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z dnia 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L170 z 11.06.2014, str. 66) ("Rozporządzenie 537/2014"),
- 4) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/43/WE z dnia 17.05.2006r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz.Urz. UE L 157 z dnia 09.06.2006r. str. 87, oraz Dz.Urz. UE L 81 z dnia 30.03.2008r. str. 53, Dz.Urz. UE L 182 z dnia 27.05.2013r. str. 19, Dz.Urz.UE L 158 z dnia 27.05.2014r. str. 196).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności co do tego czy sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Elżbieta Orłowicz

BIEGŁY REWIDENT
Nr ewid. 2896

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez jednostkę sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez kierownika jednostki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanego Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od jednostki zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętej uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Radziejowie Uchwałą Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radziejowie nr 32/2017 z dnia 07.11.2017 r.

Badany Bank jest członkiem związku rewizyjnego i powierza przeprowadzenie badania ustawowego temu związkowi rewizyjnemu wobec czego nie stosuje się zasad rotacji (przepisów art. 17 ust. 1, 3-5 i 8 Rozporządzenia o okresie trwania zlecenia badania). Nie stosuje się w związku z powyższym art. 134 Ustawy o maksymalnym czasie nieprzerwanego trwania zleceń badań ustawowych.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Elżbieta Orłowicz
BIEGŁY REWIDENT
Nr ewid. 2896

<i>Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia</i>	<i>Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz [w stosownych przypadkach] najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka</i>
Ryzyko związane z wprowadzeniem nowych przepisów w zakresie przychodów zastrzeżonych oraz odpisów aktualizujących związanych ze zmianą regulacji Ustawy o rachunkowości, Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków oraz Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków	Zastosowano procedury wiarygodności w odniesieniu do przychodów zastrzeżonych oraz odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek, które polegały na badaniu szczegółowym grup transakcji, sald i ujawnień.
Ryzyko zniżenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi, spowodowane błędną klasyfikacją ekspozycji kredytowych	Zastosowano procedury wiarygodności obejmujące badanie szczegółowe ekspozycji kredytowych, w tym grup transakcji, sald i ujawnień procedury analityczne, Zastosowano testy zgodności obejmujące procedury badania dla oceny skuteczności działania kontroli wewnętrznej służącej zapobieganiu lub wykrywaniu i korygowaniu istotnego zniekształcenia.
Ryzyko nieprzestrzegania wymogów dotyczących kapitałów lub innych wymogów ustawowych	Zastosowano procedury wiarygodności w odniesieniu do wymogów ustawowych, w szczególności do prawidłowości wykazywanych kapitałów, wykazywanych limitów koncentracji zaangażowań oraz spełnienia nadzorczych norm płynności.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31.12.2017 r., oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa i postanowieniami statutu Banku.

Elżbieta Orłowicz

BIEGŁY REWIDENT
Nr ewid. 2896

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Inne informacje, w tym o wypełnianiu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Bank w sposób prawidłowy ustalił współczynniki kapitałowe wg stanu na dzień 31.12.2017r. zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (D. Urz. L 176 str. 1).

***Kluczowy Biegły Rewident
przeprowadzający badanie w imieniu
ZRBS im. F. Stefczyka w Warszawie***

***Elżbieta Orłowicz
Nr rej. PIBR: 2896***

Bydgoszcz, 22.05.2018 r.

